Kommenttipuheenvuoro tulevaisuusvaliokunnan 25-vuotisjuhlassa syksyllä 2018

Ihmiskunta elää esihistoriansa ja historiansa ainutkertaista hetkeä juuri nyt.
Historiasta ei löydetä esimerkkiä samanlaisesta tilanteesta.
Koskaan aikaisemmin ei ihmiskunnalta ole vaadittu samanlaista, yhteistä rintamaa tulevaisuuden uhkatekijöiden torjumiseksi.
Todennäköisesti meidän sukupolvemme jää onnekkaimmaksi sukupolveksi verrattuna aikaisempiin ja lähimpiin seuraaviin.
Kaikki tämä kuormittaa meitä merkittävällä vastuulla, suuremmalla kuin edeltäjillemme ja seuraajillemme on sälytetty.
Nyt tarvitaan luovuutta, menneen kopiointi ei riitä.
Kulunut sanonta: ”ennustaminen, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa”, ei ole totta.
Tärkeimmät kehityskulut – ainakin kaksi merkittävintä - ovat ennustettavissa.
Ne ovat maailman väkiluku ja keskilämpötila.
Vuosisatamme lopulla kumpikin näistä ovat kasvaneet merkittävästi nykyisestä.
Maailman väkiluku on silloin noin 11 miljardia ja kääntyy ehkä sitten laskuun.
Keskilämpötila on kasvanut nykyisestä ainakin 2- 3 astetta ja sen kasvu on luonteeltaan kiihtyvä, ei lineaarinen.
Jo ennen vuotta 2100 nämä kaksi muutosta ovat ymmärretty ylivoimaisesti merkittävimmiksi ongelmiksi maapallolla.
Ne ovat kaikkien muiden ekologisten ja sosiaalisten ongelmien äiti ja isä.
Kun hätätila pahenee, ilmestyy sosiaalisten ja ekologisten kriisien rinnalle väistämättä kolmas kriisi: moraalinen.
Maapallon kulttuuripiirit ja kansat käyvät silloin selviytymiskamppailua ja keinot tuossa taistelussa kovenevat.
Tulevaisuusvaliokuntaa tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan aikaisemmin.
Tulevaisuusvaliokunnan tärkein tehtävä on löytää ja analysoida keskipitkän aikavälin todennäköisimmät ongelmat.
Tarkoitan keskipitkällä aikavälillä noin kymmentä eduskunnan vaalikautta, 40 vuotta.
Tuon ajan kuluttua joku nykyisistä kansanedustajista on vielä eduskunnassa. 40 vuotta sitten täällä olivat nuorukaiset Zyskowicz ja Pekkarinen.
Mainitsemani analysointi ei riitä tulevaisuusvaliokunnan toimenkuvaksi.
Tulevaisuutta ei vain ennusteta, vaan sitä suunnitellaan ja parhaimmillaan tehdään.
Koska kysymys on eduskunnan instituutiosta eikä keskustelukerhosta, tulee tulevaisuusvaliokunnan tuottaa myös konkreettisia tuloksia.
Tulevaisuusvaliokunnan selvityksillä, analyyseillä ja toimenpide-ehdotuksilla täytyy olla vaikutuksensa myös päivänkohtaiseen lainsäädäntöön.
Kaiken lainsäädännön tulisi ottaa huomioon myös todennäköisin, keskipitkän aikavälin tulevaisuus.
Tästä sidoksesta huolehtiminen on ensisijaisesti tulevaisuusvaliokunnan oma tehtävä, ei lakeja säätävien ja budjetteja laativien valiokuntien.
Dialogi on kuitenkin ja tietysti välttämätön.
Tulevaisuusvaliokunnan on sivuutettava päivänpoliittiset valtakiistat, oltava niitä laajakatseisempi.
Suomi ei voi ohjata maapallon tulevaisuutta, mutta voimme varautua siihen.
Jossain määrin meillä lienee kuitenkin mahdollista vaikuttaa Euroopan tulevaisuuteen.
Verratessa Kiinaan, Afrikkaan ja Yhdysvaltoihinkin, tuntuu joskus siltä, että Eurooppa on rikkaan aatelisperheen tuhlaajapoika, joka rehvastelee esi-isiensä ansioilla.
Euroopan roolia maailmassa kannattaisi ehkä tarkistaa.

Tulevaisuusvaliokunnan saavutukset yllättävät, ja hyvin myönteisesti.
Rohkenen syyttää mediaa vähäisestä kiinnostuksesta. Valiokunta ansaitsisi enemmän huomiota kuin puolueiden julkisuushakuinen nahistelu ja pikku skandaalit.
Lopuksi vielä: meidän kaikkien kannattaisi pohtia enemmän tulevaisuuden näkymiä.
Silloin välttyisimme pahimmalta jälkipolvien kritiikiltä.
Sehän kuuluu joka tapauksessa näin: ”eivätkö ne tomppelit älynneet tehdä mitään?”